

ГЕЛЯСТАНЛАНЫ ИБРАХИМ

ЗАМАННЫ
бла
ЁМЮРЛЮКНЮ АРАСЫНДА

АЛЛАХНЫ АДАМНЫ КЪУТХАРЫР МУРАТЫ

ГЕЛЯСТАНЛАНЫ ИБРАХИМ

ЗАМАННЫ
бла
ЁМЮРЛЮКНЮ АРАСЫНДА

АЛЛАХНЫ АДАМНЫ КЪУТХАРЫР МУРАТЫ

КЮНЧЫГЪЫШДА ЖАРЫКЪ
2017

Гелястанланы Ибрахим
Заманны бла ёмюрлюкню арасында
Аллахны адамны кѳутхарыф мураты

№ 41.539

ISBN 978-3-944772-46-2

© «Свет на Востоке», 2017.

АТЛАРЫ

Бек аллында	5
Сора сокъураннганды Аллах	11
Араратдан Вавилоннга дери	17
Ийманны аталарыны заманлары	23
Тауда жарыкъ	29
Къаугъалы минг жыл	35
Заманны толулугъу	41
Тиргизилиуню шагъатларыны заманлары	47
Кёкледе атлары жазылгъанла	53
Къутхарылыу излегенлеге бир ненча насийхат	59

БЕК АЛЛЫНДА

«Сора Раббий Мусагъа: “Муну эсде
тутуар ючюн китапха жаз”... – дегенди».

Мисирден чыгыу 17:14

Алыкъа биз уллулугъуна, ариулугъуна, кенглигине сейир этип къарагъан аламны жарыгъы да, заман ёлчеми да болмагъанда, тегерегин сансыз-санаусуз мелекле алып тургъан Аллах, къачан эсе да бир Жер юсюнде жашап кетген, бусагъатда жашап тургъан, артда жашарыкъ адамланы хар бирине да уллу магъанасы болгъан бегим этгенди. Ол бегим, ёмюрлюкню ангылаудан озгъан аламатлыгъын бла зауукълугъун, Аллах сыйыннгысыз кеп адам бла юлеширге суйгенини юсюнден эди. Аны ол оюмгъа не зат келтиргенди? Биз жууапны жаланда эсибизде, акъылыбызда излерге боллукъбуз. Аллах суймеклик болгъанын биз Сыйлы Китапдан (Библиядан) билебиз. Суймеклиг'а кесинде болгъан затдан, хар заманда да башхалагъа юлюш берирге итинеди.

Къалай болса да, Аллах адамгъа азатлыкъ бергени ючюн не телеригин биле эди. Ол хар нени да биледи. Ол биле эди Кеси жаратхан жанлагъа берген эркинликни багъасын. Болсада, жаланда азат жанланы эталлыкъса кесинге тенг ушакъ негер. Адам улу алыкъына жаратылмагъан эди, азатлыкъ бла уа жарыкъны мелеги хайырланып, Аллахха къажар болгъан эди. Алай бла, жаратыллыкъ адам улуна сайлау этер онг чыкъды.

Бек аллында, Аллах бу кез керген дунияны энди жаратыллыкъ адам улуну бешигича ишлегенди. Галактикаланы, жулдуз жыйынланы, планеталаны бла аланы спутниклерин жарата, аланы Аламны санаусуз

кенглигинде орната, Раббий эсине, ол жулдузлу кёкге къарап, Аны юсюнден сагъыш этерик адамланы келтиргенди. Аны эсинде, Ол сагъыш этгенлени ичинде'уа, сен да, мен да болгъанбыз. Жерни, табийгъатны, ёсюмлюклени, хайыуанланы, жаныуарланы жарата, Аллах бизни – Аны бла ёмюрлюкде болурларын суйген адамланы – юсюбюзден оюм этгенди.

Адамны бла Хауаны жарата туруп Аллах, ала алагъа берилген жашау бла, азатлыкъ бла къалай хайырланырыкъларын алгъадан биле эди. Билген угъай эсенг, Ол аланы хар нени да сайлау этер онглары болурча этгенди. Ол Кеси, Кесини къолу бла алапат терек бахча орнатханды, ол эки адамны анда жашатып, алагъа сейир эм магъаналы жумуш бергенди: терек бахчагъа къараргъа, аны къорууларгъа.

«Ёсдюргенди сора Уллу Аллах... жашау терегин да, игини бла аманны билдирген терекни да жаннет ортасында». Адам улугъа игини бла аманны билдирген терекден кёгет ашаргъа уа эркинлик бермегенди Аллах, алай бла, анга сайлау этер онг бергенди.

Аллах алай нек этгенди? Ол терек болмаса, биз барыбыз да жаннетде жашап турлукъ эдик! Билмейме, билмейме... Алай сабийни айыпсызлыкъы бла эсли адамны сыйлылыкъыны арасында башхалыкъ болгъанын'а билеме. Аллах адамгъа, аны сынаручюн, къалай тап кёрсе, алай этерге эркинлик бергенди: айыпсызлыкъ, сынаудан ётсе, сыйлылыкъгъа айланады. Аллах Кеси сыйлыды да, ёмюрлюкде Кесини жанында сыйлыла болурларын излейди.

Аллахны адамгъа, къалай тап кёрсе алай этерге эркинлик бергени, Эдем терек бахчада Хауаны тери-

лиу тарыхында артыкъ да бек ачылады. Аллах аны къолундан тутмагъанды, биз кесибизни сабийлерибизге этерикча: «Жарамайды! Мен санга айтханма да, бу кёгетлени ашаргъа жарамайды деп!» Аллах, аны ючюн не төлеригин да биле тургъанлай, адамны азатлыгъын сыйлы кёргенди. «Масихни юсю бла бизге кёкледен хар тюрлю нюр ахшылыкъны берген бизни Раббийибиз Масих Иссаны Атасы Аллахха махтау болсун! Биз суймеклик бла Аны аллында сыйлы эм айыпсыз болур ючюн, Ол бизни дуния жаратылырдан да алгъа Масихде сайлагъанды» (Эфеслиеге жазылгъан 1:3–4). Дунияны жаратылырдан да алгъа, ёмюрлюкге дери Бар Болгъан Аллахны Уланы биле эди юсюне тюкюрюлюп, туююлюп, айыплы болуп, бизни эркинлигибизни багъасын төлеп, къачха керилип ёллюгюн.

Гюняхха тюшген Адам бла Хауаны Эдемден къыстай, Аллах аны къорууларгъа къылыч бла сауутланган баш мёлекни салгъанды. Мен оюм этгенден, адамла гюняхлы халларында къалмай, аланы жашаулары заман бла байламлы болуп («ажалдан ёллюксе»), Аллах тежеген ёмюрлюкге ётерча, алагъа – ол хыйсап бла жаратылгъанлагъа – Иссаны юсю бла, этген гюняхларын жууар онг берип, Ол «заман» деген жангы ангыламны кийиргенди. Сыйлы Китапда аны юсюнден былай айтылады: «Биз ийнанганла уа Аны ырахатлыгъына киребиз (контекстде – жаратылыуну жетинчи кюню) (Чюйютлюеге жазылгъан 4:3). Шабат кюн, Аллахны кёкде ырахатлыгъыны жерде билинген магъанасы, Аны «ырахатлыкъ кюню» – ол бизге дайым бизни ючюн къуралгъан ёмюрлюкню,

биз тас этген жаннетни, ары къайтыргъа боллугъу-
бузну, бизни сайлау этер онгубуз болур ючюн тѣле-
нген хакъны, бизге, бизни этген гюняхларыбызны
къурутур ючюн къурман болгъан Масих Иссаны къа-
был этерге амалыбыз болгъанын эсгертиудю. Ол
бизге Аламны не хыйсапдан жаратылгъанын – бизни
Жаратханны Кеси бла суймекликде байламлы болур-
гъа чакъырылгъаныбызны юсюнден эсгертеди.

СОРА СОКЪУРАННГАНДЫ АЛЛАХ

«Сора Раббий: “Мени Рухум адамлада ёмюрге
да турлукъ туююдю”... – дегенди».

Бар болуу 6:3

Արարատ քաղաք

Сора ма, сюеледила ала, Жер юсюнде биринчи адамла, артха бурулуп, нюр жайгъан, сыйлы, бийик даражалы кёп къанатлы мёлекге бла алагъа Эдемге жолну жапхан от тегерекге къараргъа къоркъуп. Не медет! Хар не да тас болду: жаннет, ёмюрлюк жашау, Аллах бла байламлыкъ, Аны бла ушакъла... Сайлау этилгенди! Чёп тюшгенди: ажалдан ёллюксе!

Жаннетден къысталыууу бла адамны ёлюмню жорукъларына бойсунууу – Аллахны ахшылыгъыны биринчи шартыды. Адам бла Хауа, ёмюрлюкде гюняхлы халларында къалмаз ючюн, Эдемден къысталгъандыла. Аланы умутлары болур ючюн. Сора Аллах: «Ма, Адам ахшыны бла аманны билип, Бизден бирибизча болуп къалгъанды. Энди уа ол къолун узатып, жашау терекден да алып, ашап, ёмюрге да жашап къалмагъа эди», – дегенди (Бар болуу 3:22). Адамгъа этген гюняхы ючюн ёлюм азапны берип, аны гюняхлы болумда ёмюрлеге жашар онгун алып, Аллах анга уллу мархамат этгенди. Кёз аллыгъызгъа келтирчигиз: ёмюрлюкде гюняхлы халда жашау этерге! Ибилисге ушаш! Аны мёлеклерине ушаш!

Эдемден адам юч уллу ишге ыразылыкъ алып чыкъгъанды. Биринчиси: юйюр къуараргъа («Адам атасын бла анасын къояр да, къатынына къошулур, сора экиси бир чарх болурла»). Экинчиси: ибилисни душманы Къутхарыучуну юсюнден биринчи файгъамбарлыкъ сёз («Сени бла къатынны арагъызда, сени урлугъунгу бла къатынны урлугъуну

араларында душманлыкъ саллыкъма»). Ючюнчюсю: жашагъан заманында адамгъа ийманы бла сайлау этерге эм «ёлюмден жашаугъа ётерге» онг берилгени (Ахия 5:24).

Гюнях Эдемде къалмагъанды, ол адамны жүрегинде орналгъанды. Сора зарлыкъда, огъурсулукъда, мурдарлыкъда кёргюзтгенди кесин. Адам кеси халына кёре гюняхлы болгъанды. Биринчи жаратылгъан жан – Адам – биринчи гюняхлы болгъаныча, аны биринчи жашы да биринчи мурдар болгъанды. «Бар Болуу» китапны тёртюнчю, бешинчи, алтынчы башларында Эдемден къысталгъандан сора, ол адамланы бардыргъан жашаулары, къысха болса да, бек тынгылы суратланнганды.

Хар не да биринчи кере болгъанды. Биринчи мурдарлыкъдан сора да, биринчи музыка сауутла, биринчи агъач, таш, темир ишчи сауутла, биринчи сахарла, биринчи сауут-сабала, биринчи урушла...

Гюняхны халеклиги терк окъуна жайылгъанды. Адам улу Жер башында жайылгъаны кибик, тюз ма алай терк. Адам бла Хауаны Шит атлы жашларына Энош деп жаш туугъанда, адамла Аллахны атын айтып башлагъандыла. Алай бла дин жаратылгъанды. Адамла Аллах бла аланы араларында тас болгъан байламлыкъны излеп тебирегендиле. Алай Адамны туудукъларында Аллахдан къоркъгъанла аз эдиле. Шитни туудукъларындан бири – Ханох – сыйлы болгъанды, жашауун Аллахха къуллукъ этип бардыргъанды, сора Аллах аны Кесине алгъанды. Башха тюзлюкю адам Нух эди. Аны заманында Шитни туудукълары (Аллахны уланлары) адам улуну

къызлары бла (мурдар Къабилни, сауут этиучю Тубал-къабилни, зулмучу Лемекни туудукълары бла) юйленип башлагъан эдиле, сора жер юсюнде тюзлюкю адам къалмады. Ол заманда Раббий Аллах: «Мени Рухум адамлада ёмюрге да турлукъ туююлдою, нек дегенде, аланы ёллюк чархлары бардыла. Аланы ёмюрлери жюз бла жыйырма жыл болсун» – дегенди (Бар болуу 6:3).

Адамны жаратханына сокъураннганды Аллах. Ол акъылгъа сыйынмайды. Алай Кесини чексиз, акъылгъа сыйынмагъан хатерлигинде, ахшылыгъында Аллах адамлагъа энтта да бир онг бергенди: кесини юйюрюн къутхарыр ючюн кеме ишлеген Нух фыйгъамбарны юсю бла 120 жылны ичинде боллукъ сюдню, суу къыяманы юсюнден халкъ кёзю бла кёре тургъан ууаз бергенди.

Алай, Исса Масих айтханча, «ала акъылларына келтирмегендиле...». 120 жыл озгъандыла, аланы барыуларында кеме да бир тюрлю сыфат ала башлагъанды, палубала, араны айыргъан къабыргъала ишленнгендиле, басхычла, атлауучла салыннгандыла, аш-азыкъ хазырлана башлагъанды. Адамла уа къатын ала эдиле, эрге бара эдиле, бир зат ишлей эдиле, оя эдиле, душманлыкъ эте эдиле бир бирге, жараша эдиле, бир бирни ёлтюре эдиле, сабийле таба эдиле. Алай болуп турду, Аллахны Сёзюне кёре, Нух фыйгъамбарны юйюрю Аллахны буйругъу бла харам хайыуанланы эркегинден бла тишисинден бирерин, халал хайыуанланы эркегинден бла тишисинден жетишерин алып, кемеге киргинчи. Сора Аллах аланы ызларындан эшикни жапды. Кеси жапды.

Ол къутхарылыу кемени жабылгъан эшиги, жаннетни жабылгъан къабакъларыны алларында сюелген сыйлы даражалы мѣлекча, – бир адамгъа да къутхарылыу алыргъа аз да онг болмагъан «Аллахны къыямат кюнюню» белгиси эди.

Сора жауун жауду. Ол жаууп, жаууп, жаууп турду... Суу битеу жерни юсюн жапды, анга тагъылырча, бир зат да къалмады, анга минерча, бир тау да къалмады. Бир зат да угъай! Жауун' а жаууп, жаууп турду, кемени ичинде уа жылы, къоркъуусуз, иги эди.

АРАРАТДАН БАВИЛОННГА ДЕРИ

«Сора Аллах аланы андан битеу
жер башына чачып ийди...».

Бар болуу 11:8

Кюнню ызындан кюн, ыйыкны ызындан ыйыкъ озгъандыла, бир ай башхасын алышындыргъанды, жауун'а тохтамай жаууп тургъанды. Къыркъ кечени бла къыркъ кюнню ичинде тохтамай жаугъанды, беш айны ичинде суу жерни юсюнде кётюрюлоп тургъанды, битеу да таулары жапхынчы. «Сора тюпсюню суу чыкыгъан жерлери да, кёклени терезелери да жабылгъандыла, кёкден жауун да тохтагъанды», – деп жазады Муса файгъамбар (Бар болуу 8:2).

Адамны Эдемден къысталгъаны бла суу къыяманы аллында болгъан цивилизацияны ахырына дери кёп ёмюр озду. Андан бир зат да къалмады, жер юсюнде жангыз бир тюзлюкю адамны юйюрю къутхарылгъан уллу кемеден сора.

Кеме, уллу таууш этип, Арарат тауда тохтады. Алай къутхарыр келтирген кемени къабыргъаларына энтта да ура эди кесин суу. Нух файгъамбар бла аны юйюрю андан чыкыгъынчы дагыда бир ненча ай оздула. Чурасында да зейтун терекни бутакъчыгы бла, Нух файгъамбаргъа жер къуругъанды, энди адамлагъа бу бугъуп тургъан жерлерин къояргъа боллукъду деген суйюнчюлюкню келтирген кёгюрчюн мамырлыкны белгиси болгъанды. Нух файгъамбар бла аны юй адамы, жашлары Сам, Хам, Яфет да бийчелери бла адам улуну жангыдан жайылыууна бла жангы цивилизацияны къуралыууна жол салгъандыла. Хайыуанла бла жаныуарла уа, таудан ёзеннге энип, жерни жангы фаунасын къурауну башлагъандыла.

Суукъыяма битеу да жер юсюню бетин тюрлендирген кыйынлыкъ, азап эди. Бу биз бусагъатлада къарап тургъан, бизге алапат кърюнген, кезлирибизни ийнакълагъан тегерек – ол жаланда алгъыннгы сейирлик Жерни сыныгъыды. Тытыр таула – эрттегили жаныуарланы бла хайыуанланы, ёсюмлюклени къабырларыдыла. Аланы кългъан-къулгъанлары улу, ауур кюч бла басылгъандыла, ол шарт'а эрттегили дуняны тюрлююгюню эм сыйыннгысыз байлыгъыны юсюнден айтады. Бизни автомобильерибиз, заводла, теплоэлектростанцияла алгъыннгы биосферадан кългъан нефть бла, газ бла ишлейдиле. Адамла манга ол эрттегили адамла не болгъан эдиле деп соргъан заманда, мен машинама, ол ишлер ючюн, не куйгъанымы, юююю не бла жылытханымы юсюнден сагъыш этмезге кюрешеме. Илмуну тюрлю-тюрлю бёлумлери Жер башыны эрттегили кезиуон, бизни ата-бабаларыбызны жашау болумларын тинтедиле.

Хар не да тюрленгенди: табийгъат, хауа болум, хауаны къралыуу, битеу бизни тегерегибиздеги дуня. Нух файгъамбар бла аны жашлары неге да жангыдан юйренирге керек эдиле.

Хар не да тюрленген эди, жаланда адамны жюреги кългъан эди тюрленмей. Бийик кёкде, Аллахны Жер юсюне жангыдан келген адамланы атауул таматалары бла кесамат этген белги болуп, алапат теири кылыч жылтырай эди. Хам'а, Нух файгъамбарны жашы, атасын айыплы этеди, атасы жашындан туугъаннга налат береди...

Жашау жорукъла, Аллахны жангыдан жаратылгъан адам улу бла этген кесаматы ол заманда бек бош

эдиле: Аллах битеу хайыуан дунияны адамгъа бойсундургъанды эм ашха буюргъанды; этни къаны бла ашаргъа, башха адамлагъа аманлыкъ этерге уа эркинлик бермегенди, жашау ючюн – жашау деп, бегим этгенди.

Аз заман озгъанды, сора битеу ол кезиуде белгили, бусагъатда биз Жууукъ Кюнчыгъыш деген дуния Нух фыйгъамбарны бла аны жашларыны туугъан-туудукъларындан толгъанды. Уучулукъда бла оноу этиуде кючю, жетишимлери бла да аладан бири энчи эди – Немруд – Хамны туудугъу. Ол биринчи патчахлыкъ къурагъанды. Ары Месопотамияны жерлери кире эдиле.

Сора тебирегендиле ол къадар адам Кюнчыгъышха эм орналгъандыла ала Сеннаар ёзенинде. Алагъа бир бирлери бла тюбешу, ушакъ этиу къыйындан-къыйын бола башлагъанды, нек десенг, ала бир бирден узакъ орнала болгъандыла. Сора аллай акъыл келгенди: кеслерини атларын ёмюрлюк эте, уллулукъларына бла кюч-къарыуларына атап, эсгертме салыргъа. Ала къала ишлерге оноулашхандыла. Бийиклиги кёкге жетген! Аллахха жетген! Халкъны асламында Эдемде болгъан терилиу чакъырыу жайылгъанды: аллахлача боллукъсуз...

Аланы энди таш кесерге къуралгъан сауутлары жокъ эди, ала юй къалай билген усталыкъларын да тас этген эдиле, ма ол себепден топуракъдан кирпич этерге, аны печьде къатдырып ишлерге деп, алай оноу этгендиле... сора халкъ къурулуш ишни тири башлагъанды.

Аллах кёп сакъламагъанды. Жаланда аланы таукел умутларындан къалгъан, оюлгъан затла кёп

ёмюрлени ичинде жолоучуланы сейирсиндире туруп чакълы бир сакълагъанды. Сора Аллах адамланы тиллерин къатышдыргъанды эмда ала къурулушларынын къойгъандыла. Къаланы, шахарны да андан ары ишлемей тохтагъандыла. Ол шахарны атына уа Вавилон деп аталгъанды. Аллах битеу адамланы тиллерин къатышдыргъаны себепли, ала андан арысында бир бирни ангыламагъандыла, бир тюрлю ишни юсюнде да сёлешип, келишим эталмагъандыла.

Бу заманда уа, жерни тыш къатысыны тюрленнгени бла байламлы, континентле жерлеринден тебип башлагъандыла: «Аны (Нух файгъабарны жашы Самны туудугъундан туугъан, Эверни жашы, Пелегни) заманында жер юлешинген эди (Бар болуу 10:25). Сора Нух файгъабарны туугъан-туудукълары битеу да жер юсюне жайылгъандыла. Вавилондан Гренландиягъа дери, Мисирден Австралиягъа дери, кеслерини къайыкълары бла къайры жеталсала да, ол айрыкамлада да орналгъандыла.

Арарат таулада кемени къар жапхан эди, Вавилонну къаласы алайда жашагъан тайпалагъа къурулуш керекле табылгъан жер болгъанды, къаладан энишгерек къыбыла табада уа, Ур деген аламат шахарда, Терахха (жер юлешинген заманда туугъан Пелегни туудугъуна) жаш тууады – Ибрам. Ол акъылбалыкъ болгъанда, Аллах аны бла Адам бла, Ханох бла, Нух файгъамбар бла... этгенича, сёлеширге сюйгенди. Ол'а Аллахны къутхарыры муратыны экинчи хапарыды.

ИЙМАННЫ АТАЛАРЫНЫ ЗАМАНЛАРЫ

«Сыйлы Китап не айтады?
“Ибрахим Аллахха ийнанганды, бу да анга
тюзлюккюлюкге саналгъанды”».

Римлилеге жазылгъан 4–3

Аллах, адам улуну тукъумун жокъ болуудан сакълар ючюн, Нух фыйгъамбарны бла аны юйдегисин сайлагъаны сейир туююдю: жаланда ол эди Анга кертичи болгъан жер юсюнде. Алай биз ахырына дери билмейбиз, Аллах Ибрамгъа – Ур деген эрттегили халдей шахарда жашагъан адамгъа, ариу кёлден не себепден къарагъанын. Биз жаланда Аллах анга, жашау тынчылыкъгъа деп этилген кёп иги заты болгъан (ол заманда Урда водопровод, канализация, бийик этажлы юйле да бар эдиле!) туугъан шахарын, кесини жууукъ-ахлусун да къоюп, анга белгисиз жерге кетерге буюргъанын билебиз..

Суу кыяяма бла Аллах Ибрамны чакъыргъан кезиуню арасы беш ёмюр чакълы эди.

Заман бара, бир тёлю бирин алышындыра келе эди. Адамланы ол кезиуде жашау жыллары бюгюнден эсе кёп да узун болгъанына къарамай, суу кыяямагъа дери болгъан затла эсден кете, таурухлагъа, мифлеге айлана, Вавилон чачылгъандан сора къуралгъан миллетлени динни юсюнден ангыламларына айланнгандыла.

Ибрамны атасы мажюсю болгъаны белгили эди. Ол, жашы бла эм туудугъу Лут бла ары кёчюп, Харранда ауушханды. Аны юсюнден кёп таурух болса да, Ибрамны жюрегинде ийман къалай жаратылгъаны бизге толусу бла белгили туююдю. Битеу да ийманлыланы атасы Ибрахимни ким болгъаны, къуру христианлылада угъай, башха дуния динледе – иудаизмде

бла исламда да, жашырынлыкъда къалады. Аны юсюнден биз билирге керекли зат'а Сыйлы Китапны бетлеринде жазылыпды. Ол'а бизге Ибрахимни, анга Кесин ачыкъ этген, аны жангы, сансыз кѣп адамы болгъан уллу халкъгъа тукъум ата болургъа чакъыргъан Аллахха жаны-къаны бла берилген адамча кѣргюзтеди.

Эрттегили заманны тарыхчылары Ибрахимны юсюнден ол тѣгерекде адамланы айтханына къаратхан болгъанды деп жазадыла. Ол мисирчилени математиканы тамалына юйретген, финикийчилеге астрономияны тасхаларын ачхан эм алагъа башха кѣп тюрлю илмула билдирген адамды деп белгилейдиле тарыхчыла. Алай Аллахны Сѣзю уа бизни эсибизни бу затха бурады: Ибрахим Аллахха ийнанганды, бу да анга тюзлюклююкге саналгъанды. Ибрахим кесини туугъан-туудукъларына, алай эсе уа бизге да, Аны аллында хар бир адам да табыныргъа керек Аллахны бирлигин ачханды. Аллахха хакъ керти табыныу'а, бир тюрлю бир хал бла угъай, жаланда ийман бла билинеди.

Чакъырылып, Кенаннга кѣчгенден сора, Ибрахим анга тууарыкъ, Аллах берирге айтхан уланны кѣп жылланы ичинде сакълагъанды. Ол сюрюулерин кютгенди эм сакълагъанды... Сакълап, Аллахха ийнанып тургъанды. Къаратон къарт болгъаны бла байламлы, ол, къурманла этип, кесини Раббийине, аны туугъан-туудукъларыны юсю бла жер юсюнде адамлагъа ырахатлыкъ берирге айтхан Аллахына, табынып тургъанды. Анга толусунлай, битеу жаны бла берилгенини шагъатлыгъына деп, кесине, юйюрюне да

сюннет этгенди, аны бла чөйют миллетни кьуралыуун башлагъанды.

Ол заманлада битеу жер юсюнде уллу ишле бола тургъандыла: Урда, Ибрахимни туугъан шахарында, Айны тейрисине атап, ол кезиуню бек уллу сейирлик межамын – табыныучу комплексни – зиккуратны – ишлей эдиле; Аменхотеп фыргъауунну аскерлери уруш бла кирип, Нубийни бла Синай жарым айрыкамны алгъан эдиле; мисирчиле уа анда нефть бла чайыр табып, аланы хайырланып башлагъан эдиле.

Алай Сыйлы Китап Ибрахимни юсюнден тарыхха, бир тукьумну тарыхына энчи эс бурады. Уллайгъан адам болгъанына да кьарамай (анга уа ол заманда жюз жыл бола эди), Ибрахимге, аны ийманыны кючю бла ол эрттеден бери сакълагъан, Аллах анга берирге айтхан улан – Исхакъ туугъанды. Ол да атасыны ызы бла баргъанды – кёкню, жерни да Жаратханнга ийнанганды. Исхакъны ийманына Аллах ыразы эди, ол себепден Кесине «Ибрахимни бла Исхакъны Аллахы» деп атагъанды.

Исхакъгъа эгизле туугъандыла: Эсау бла Якъуп. Тамата жашы Эсау, Ибрахимны битеу да ийманлы туугъан-туудукъларына, бизни бу тюрлю жангылыч этмез ючюн сагъайтыуда юлгю болгъанды: ол кесини тюнгюч даражасын кьудору биямукъгъа сатханды эм аны юсю бла Аллахны саулай дунияны, хар бир энчи инсанны да кьутхарыр ишине кьатышыудан кесин кери этгенди. Исхакъны кичи жашы уа, Якъуп, Аллахны мёлеги бла кюрешип, жангы, Исраил деген атны да, Аллахны ыразылыгъын да алгъанды. Ол

Аллахны халкыны ахыр уллу ийман атасы болгъанды.

Белгилерге кереклиси! Аллах Муса фыйгъамбарны къуллукъ этерге чакъыргъанда, анга бу сёзле бла Кесин ачыкъ этгенди: «Мен сени атангы Аллахыма, Ибрахимни Аллахыма, Исхакъны Аллахыма эм Якъупну Аллахыма» (Мисирден чыгъыу 3:6).

Бизни юсюбюзден'а Исса Масих былай айтханды: «Кёпле, кюн чыкъандан бла кюн батхандан келип, Ибрахим бла, Исхакъ бла эм Якъуп бла Кёклени Патчахлыгъында олтурушурукъдула» (Маттай 8:11).

ТАУДА ЖАРЫКЪ

«Сизде болгъан, башха тейриледен
ёнгелегиз да, жүреклеригизни Раббийге,
Исраилни Аллахына, буругъуз».

Нун улу Ешу 24:23

Алагъа кѣчюп келген уллу болмагъан тайпа мында кѣпге къаллыкъды деп турмай эди мисирчиледен бири да. Аллахны буйругъуна кѣре, Якъупну жашларындан бирин, файгъамбар боллукъ Юсюпню, къарындашлары Мисирге къарауашлыкъгъа сатхан эдиле. Анда Аллах Юсюпню фыргъауунну жарым патчахы, Мисирни экинчи адамыны къуллугъуна салгъанды. Юсюп чакъырып, битеу да аны тукъум адамлары Нил сууну аягъында иги битим бериучю, уллу суу бла сугъарылычу ёзеннге кѣчгендиле. Бусагъатда алайда Мисирни ара шахары Каир орналыпды.

Битеу жашауларын чатырлада кѣче-кѣче ётдюрген адамлагъа мында кѣрген затлары, жюреклеге хурметли, сыйлы къоркъуу салгъан уллу табыныучу меямла, сууну ары жанында жагъада жатхан пирамидала бла сфинксле башха дуниядан хапар айтханча кѣрюннгендиле. Анда жашап тургъан халкъ исраиллиени (битеу сюрюучюленича) бир кесек ыспассызыракъ этгенди, алай, ала Юсюпню жууукълары болгъанлары себепли, алагъа жумушакъ, игилик излеу кѣзден къарагъанды.

Болсада, жылла оздула – Юсюп да ауушханды, къыралгъа оноу этерге башха фыргъауун келгенди. Чюйютлюле неда исраиллиле, Якъупну-Исраилни туугъан-туудукъларына ол заманда алай айта эдиле, киши сукъланмазча болумгъа тюшген эдиле: ала мисир ёзенлеринде алгъынча эркин кюталмай эдиле сюрюулерин – хар не зат ючюн да хакъ тѣлерге керек эди...

Эрттеги цивилизацияны арасы болгъан Мисирни огъурсуз оночулары аланы къул-къарауаш болумгъа тюшюрген эдиле. Ол къарауашлыкъ 400 жыл чакълы заманны ичинде тюрленмей баргъанды.

Басынчакълагъанларына, таякъ тюбюнден ишленгерине да къарамай, Исраилни халкъы кёпден-кёп бола, кюч-къарыу ала баргъанды. Тиширыула чыныкыгъанла эм къатыла, сабийле кёп эм саулукулула болгъандыла. Ол заманда фыргъауун битеу чюйютлюледе туугъан эр киши сабийлени сууда батдырып барыргъа буюргъанды. Йохебед бла Амрамны жашлары къагъанакъ Мусаны да аллай къадар сакълай эди. Алай Аллах аны жанын къутхаргъанды эм анга чюйютлюлени бек огъурсуз жаулары фыргъауунну юйюнде ёсерге, жашаргъа оноу этгенди.

Къыркъ жылдан Мусагъа Мисирден къачаргъа тюшгенди. Ол мидиянлыла жашагъан жерде сюрюочю болгъанды. Анда мидиан дин къуллукъчу Регуелни Сапуура атлы кызы бла бир юйюр къурагъанды. Къыркъ жылны ичинде кютгенди ол къум тюзледе къойларын. Синай таудан узакъ болмай Аллах Мусагъа жана тургъан кёкени ичинден Кесин ачыкъ этгенди эм аны Исраилни халкъына бачама болургъа чакъыргъанды. Былайда Аллах Мусагъа «Бар Болуп Туруучу» деген ат бла ачылгъанды, ишексиз, «Болуп Тургъан» магъанада. Муса, Аллахха бойсунуп, Аны файгъамбары болгъанды.

Мисирге къайтханлай, Мусай Исраилни Аллахыны – Ибрахимни Аллахыны, Исхакъны Аллахыны эм Якъупну Аллахыны – атындан халкъны эркин этерге излегенин билдиргенди. Фыргъауун (баям

ол Тутмос III атлы фыргъауун болур эди) бек ачыуланганды, аны къарауашланы бла сюрюучюлени Аллахларыны юсюнден бир зат эшитириги да келмей эди. Фыргъауун халкъны эркин этер акъылгъа келгинчи, мисирчиле Аллахдан он азап сынагъандыла. Ахыр азапда мисирлилени тюнгючлери къырылгъанда, Аллах Кесини халкъын, эшик жанларына эм эшик башларына кърман къозуну къанындан жагъаргъа буюруп, ёлюмден сакълагъанды.

Андан бери чойютлюле Къутхарылыу байрамны («Песахны», аны магъанасы уа «жаны бла ётерге, озуп кетерге» депалайды), белгилейлиде. Ол сёз бу байрамда этилген кърман бла байламлыды эм Уллу Аллахны былай айтханын эсге тюшюреди: «Къанны кёргенимде сизге тиймей озарма, сизни арагъызда къырыучу ауруу болмаз...» (Мисирден чыгъыу 12:13). Къутхарылыу байрамда этилген кърман – ол, Исса Масих бизни ючюн – битеу да гюняхларыбыз кечилир ючюн, кесин Кърман Къозу этгени, алай бла битеу да адам улун къутхаргъаныны Эски Кесаматда берилген сыфатыды.

Тенгизни арасында къргъакъ жол ачылгъаны, кърман тюздеде ёлюмден сакъланыуну сейирлиги, къаядан суу чыкългъаны, ачы сууланы татлы болгъанлары, кёкден ала айланган къркъл жылны ичинде манна тюшюп тургъаны – бу затла, дагъыда Мисирден чыгъыуда болгъан башха ишле Аллахны белгилери болуп, бизни Масих Исада къутхарылыуубузну сыфатларында къралып, оюмлангандыла эм толтурулгъандыла.

Халкъ Синай тауну тийресине келгенде, Муса, Аллах бла тюбешир ючюн, тау башына чыкългъанды.

Былайда Аллах Кесини халкъы бла кесамат этгенди, анга Он фарызын, жорукъларын, дин төрелерин, байрамларыны эм къурман этер заманларыны рузлама-сын да берип, дин эм жамауат жашауну алагъа кёре къурагъыз дегенди.

Муса тауда Аллахны къолундан гыйы ташлада жазылгъан кесаматны ала тургъан заманда, халкъ тауну этегинде ала билген, кёрюрге, тиерге онглары болгъан, Харун къоллары бла ишлеген тейрини тегерегинде тепсей тура эди.

Мусаны жумушчусу эм аны ишин андан ары бардыргъан Нун улу Ешу, Израилни халкъын Аллах алагъа берирге айтхан жерине кийиргинчи, къыркъ жыл озарыкъды. Ол узун жылланы баргъанында ала тохтагъан жерни ортасында, Сыйлы межамны башында хар заманда да бир жарыкъ болгъанды, кече уа жерге кёкню ашы – манна тюшгенди, Мисирден чыкыгъан чюйютлюлени не юс, не аякъ кийимлери жыртылмагъанды, аман болмагъанды. Ала Мисирден бир ненча кюнню ичинде чыкыгъан эдиле, алай Мисирде къарашлыкълары аланы жүреклеринден кетер ючюн'а къыркъ жыл керек болгъанды.

Аллах ийманны аталарына – Ибрахимге, Исхакъгъа эм Якъупха берген сёзюн толтургъанды: алагъа мюлк юлюш, артда келлик тёлюлерине къалырча, «сют бла бал акыгъан» жерни бергенди.

КЪАУГЪАЛЫ МИНГ ЖЫЛ

«Хар бир инсан да анга
тюз кёрюннгенни эте эди».

Сюдюлени китабы 21:25

Аполлонну табынуучу юйюню кьалгьаны

Дельф шахарда Аполлонну агъачдан ишленген табыныучу межамын бузуп, таш межам ишленген диле. Хетгле уруш бла Мисирге атланнгандыла. Къытайда эрттегили патчахланы арасында уа, бирде ол жаны, бирде бу жаны хорлай, уруш баргъанды. Микенледе къурулушха артыкъ эс бурулгъанды. Алай бу ишле бары да, андан башха кёп затлача, жашау халны жаланда кёрюмдюсю (фон) эдиле. Аны юсюнде уа Аллахны адам улусун къутхарыр мураты бла байламлы бек уллу, магъаналы ишле бола тура эдиле. Кенанны тийресинде Исраил къырал къуралады. Аны арасы – табыныучу чатыр орнатылгъан бир гитче элчик эди – кёп тайпалы халкъны дин эм административ арасы.

Мусаны оноунда Исраилни халкъы, Мисирден чыгып, Синай тауну этегинде жашау жорукъла алып, къум тюзледе къыркъ жыл айланнганды, къул-къаруаш болургъа юйреннгенле, иймансызла, Алахха бойсунмагъанла къырылып бошагъынчы. Мусаны ишин андан ары бардыргъан Нун улу Ешу кийиргенди ол уллу халкъны «сют бла бал акъгъан», уллу, къорууланнган шахарлары, ёсюмлю сабанлары, къалын агъачлары болгъан жерге.

Алай байламлыклары болмагъан, бирикмеген тукъумладан бир халкъ къуралгъынчы, кёп ёмюрле озгъандыла. Аланы бирлешиулерине себеплик этгенле Исраилни тегерегин алгъан, ол къарыусуз къыралгъа терк-терк чабыуулдукъ этген душманла

болгъандыла. Аллах халкъгъа, кезиулю кере азатлыкъ, тарых жанын алып къарагъанда къысха заманнга болса да, мамырлыкъ бла ырахатлыкъ келтирген сюдюлени бергенди. Болсада Исраилни бек уллу душманлары уа тейрилеге табыныу бла ырыс этиу болгъандыла. Халкъ бирде Аллахха ийнана, бирде тейрилеге табыныугъа къайта жашагъанды.

Сора Исраил – биринчи теократиялы къырал – Аллахны айтханы бла жашагъан къыралдан – патчахны оноууда болгъан къыралгъа айланнганды: халкъ, «башха халкъладача», кесини патчахы болса суйгенди. Чексиз оноу берилгени, байлыкъ эм душманла бла къазауатлада алгъан хорламлары биринчи патчахны башын тегерек айландыргъандыла. Ол жашап тургъанлай, кесине эсгертме окъуна салдыргъанды. Кертиси бла да, Сюлемен файгъамбар айтханлай, кюнню тубюнде бар жангы зат да жокъду. Аллах аны кетерип, Даутну этгенди патчах. Аны жырлары, Аллахха табынып, Анга айтхан зикирлери, файгъамбарлыкъ этгенлери – битеу да поэтлеге, композиторлагъа, ууаз бериучюлеге бюгюн да, юч минг жыл озгъандан сора да илхам къошадыла.

Даутдан сора озгъан минг жылны ичинде Аллахны халкъы кеп затла кергенди, сынагъанды. Жаланда Вавилон жесирлик толусунлай эркин этгенди ирсаиллилени мажюсюлюкден, тейрилеге табыныудан. Империяла къурала, жокъ бола тургъандыла: Ассирий, Вавилон, Мидо-Персид, Македон империяла...

Римлиле Жууукъ Кюнчыгъышда душманларын тынчайтып, жангы низам къурагъандыла. Битеу

империяда да жолла ишлегендиле, уллу кыралны кесеклеринде байламлыкъ тохташдырылгъанды, жашаугъа хар кимге да бирча болгъан законла кийирилгендиле...

Заманны толулугъу келгенди. Сора Аллах дунягъа Къутхарыучуну жибергенди. Мисирде угъай, Римде угъай, Афинада угъай, зулмучу Ирод патчахны заманында Иудеяны урумлуланы жютю къарамында, тинтиулеринде тургъан тынчлыкъсыз, бир гитче, тизгинсиз элчигинде. Бейтлехем. Сабанла. Сюрюучюле.

Олсагъат бир жарыкъ, къууанч келгенди бизге. Умутла аязы – Дауутну Уланы!

Бейтлехем

ЗАМАННЫ ТОЛУГУЪУ

«Сёз адам болуп толу шафауаты эм какъ
кертилиги бла бизни бла жашагъанды...»

Инжил, Ахия 1:14

Азов тийрелеринде бла Кавказда алан тайпала орналгъандыла; Къытайда хуннланы патчахлыкълары Шималгъа бла Къыбылагъа бѣлюннгенди; Перуда, ол заманнга кѣре, алгъа баргъан эл мюлкю бла бийик жетишимли культура жаратылгъанды; Рим империя Англиягъа бла Шимал Германиягъа дери жайылгъанды, ол битеу Шимал Африканы, Ара тенгизни Кюнчыгъыш жаны бла Гитче Азияны да бирге жыйгъанды. Битеу империяда да бир законла жюрюп башлагъандыла, узакъ жерле, ара сахар бла кѣп тюрю, ташла бла сырылгъан жолла бла байламлы болгъандыла. Римде жашагъанланы саны, аны тарыхында биринчи кере, миллиондан атлагъанды...

Алай бу затла барысы да – тарых кѣрюмдюледиле, аланы юслеринде уа болургъа амалы болмазлыкъ затла боладыла: Аллах не заманнга, не дуния кенглигине да байланмай, аладан кери болуп, ъмюрлюкню кѣюп, Ол Кеси жаратхан Аламгъа Адам болуп киргенди.

Дунияны жарата туруп, Аллах биле эди Аны не сакълагъанын. Ол жаратхан адам улу, кеси да Аныча болургъа суйюп, Аны буйрукъларын къабыл этмезлигин алгъадан биле эди Аллах. Дагъыда Аллах биле эди, ол этген мурат толур ючюн, Ол къаллай багъа берлигин. Аны дуниясында жашагъан адам улу бла байламлы болур ючюн, Ол къаллай хакъ тѣлеригин биле эди: адам чарх алып жашаргъа, заманнга, дуния

кенглигине бойсунургъа, унугъууда бла кыйынлыкъда турургъа, къачха керилирге эм ёлурге окъуна.

Жашчыкъ болуп, Ол Назаретни къум орамларында чабарыкъды, къаты къамиш кийизде жатарыкъды, ишчи адамланы къолайсыз ашларындан татарыкъды, Кесини къоллары бла ишлерикди эм киши къатларына барыргъа кюсемеген адамла бла жюрюрюкдю.

Кесини ёмюрлюкню аллында жашау турмушун эм Жаратхан бла, Атасы бла, бирлигин толу ангылап, онекижыллыкъ Исса бир жол Кесини анасына: «Сизге Мени излерге не кереги бар эди? Мен Атамы юйюнде болургъа керек болгъанымы билмейми эдигиз?» – дегенди (Лк. 2:49).

Ол Кесини жууугъу Ахиядан, анга Сууда Кёмюлдюрюучю дегендиле, сууда кёмюлгенди. Сора къуллугъун Кесини Патчахлыгъындан ууаз берип башларыкъды. Хар бир сёзю, атламы эм иши бла Ол, файгъамбарла Сыйлы Китапда жазып къойгъанны толтурлукъду. Нек десенг, не этеригин алгъадан биле эди, Ол Кеси жюз жылланы мындан алгъа алагъа ол боллукъ затланы жазаргъа илхам берген эди.

Жюзле бла файгъамбарла алгъадан айтхан затла Аны этген ишлеринде, Аны Кесинде эм Аны юсюнде толгъандыла. Аллах чарх сыфатда келгенин битеу дуния кёрюрча! Сора «толу шафауаты эм хакъ кертилиги бла» жашап тургъанды дунияда. Ол Кесин табийгъат кючлени Иелери этип кёргюзтгенди, сёзю бла боранны тыйып. Нюр дунияны Кесине бойсундургъанын кёргюзтгенди, жинлеге, кыйнагъанларын инжилтмесинле деген буйрукъну бергенди, ала

да Анга бойсуннгандыла. Ол Кесин жашауну бла ёлюмню Оноучусу этип кёргюзтгенди, ёлген адамгъа – къабырдан чыгъаргъа, саны къурушханнга – туруп, атларгъа, келепенден ауругъаннга – тазаланыргъа, сокъур туугъаннга – кёрюрге буюруп.

Аны жерюсюнде жашаутерен магъананы тутады. Аны Руху абустолну ауузу бла айтады: «Сабийле уа чархдан бла къандан ююшлю болгъанлары ючюн, Исса да, ёлюмню бийин – ибилисни, ёлюмню юсю бла къоратыр ючюн, адам табийгъатны Кесине алгъанды. Муну битеу ёмюрлеринде ёлюмден къоркъууларыны себебинден къул болгъанланы азат этер ючюн этгенди» (Чюйютлюлеге жазылгъан 2:14–15).

Исса Никодимге былай айтханды: огъартыдан туумагъан адам, Аллахны Патчахлыгъын кёраллыкъ туююлдю. Ары кираллыкъ туююлбюз. Аны инсанлары болаллыкъ туююлбюз (Ахия 3). Огъартыдан тууаргъа амал жаланда Ол бизнича Адам болгъаны ючюн, Иссаны да Аллахдан туугъаны кибик, бизни да, Ол къачха керилип, гюняхланы жуугъанына ийнанып, огъартыдан тууаргъа онгубуз барды. Иссагъа ийнаныуубуз бла, биз Кёкдеги Патчахлыкъда жашагъанла болабыз, Аллахны табийгъатындан ююшлю болабыз эм Аллахны ырахатлыгъына киребиз, ёмюрлюк ырахатлыкъгъа, шабат кюнню энчилигине. Исса ары бизни аллыбызда кирип, «бизге жол ачханды» (Чюйютлюлеге жазылгъан 6:20).

Ол Кесинден сора онеки абустол къойгъанды: алимлени угъай, китапчыланы угъай, бош адамланы, ала Аны Жамауатыны башланнганы болурча – Аламны жаратылыууну сылтауун.

ТИРГИЗИЛИУНЮ ШАГЪАТЛАРЫНЫ ЗАМАНЛАРЫ

«Сиз’а Сыйлы Рух юсюгюзге тышгенде кюч алырсыз;
сора Иерусалимде, битеу Иудеяда, Самарияда эм жерни
этегине дери да Мени шагъатларым болурсуз».

Абустолланы ишлери 1:8

Исса Масихни туугъан жылындан санап, 30-чу жыллада ыйыкъны Биринчи кюню. Эллинчи кюнню байрамыны эрттенлигинде Иерусалимге табыныргъа келгенлени саны миллионнга жетгенди. Келгенле кеслерини файдаларыны ондан бирин, саугъаларын, кърманларын эм Табыныучу юйге жасакъларын келтиргендиле – къалабалыкъ. Вавилон. Иудейле бла прозелитле бери кѣп тюрлю къыралладан келгендиле: Европадан, Азиядан бла Африкадан. Бир бирге ушамагъан тилледе сѣлешгендиле. Табыныучу юйню кереклерине буюрулгъан ахчаны шекеллеге алышыргъа керекди...

Жай. Къызыу. Букъу. Къойланы макъыргъанлары. Сатыучуланы бла алышыучуланы ауазлары, Табыныучу юйню ич арбазындан келген Аллахха аталгъан зикирле, махтаула, тилекле бла къатышадыла. Къалауурла иудейлилеге бѣлюннген сыйлы жерге сюннетсизледен киши кирмесин деп, бек сакъ къарайдыла.

Орамланы биринде уллу, тюрлю-тюрлю тилли, бири бирине ушамагъан халкъ жыйылгъанды. Кѣкден келген таууш аланы эслерин кесине бургъанды. Тилек этгенлени башларында – жана тургъан от тилле. Ууаз бергенле – галилейчи чабакъчыла, къачха керилген Назаретли Устазны сохталары. Вавилон налатыны ахырыны белгиси: жыйылгъанла нени юсюнден айтылгъанын ангылай эдиле. Хар бири да – кеси тилинде. Жангы эпоханы башланнганы: Жамауатны заманы. Бу байрам – Жамауатны туугъан кюнюдо.

Аллах адам улун къутхарыр муратыны ахыр кесегин Иерусалимде отоудан башлагъанды. Аллах Синай тауунда адамлагъа Тауратны саугъа этгенине аталгъан байрамда, дин къуллукъчула Табыныучу юйге Аллахха атап, ачымагъан ётмекле кийиргенлеринде, Аллах Кесини Жамаутын башлагъанды: битеу Анга ийнанганлагъа Сыйлы Рухну бергенди. Аланы барынада Кесини табийгъатындан юлюш берип, Кесини табийгъаты бла байламлы этгенди, Кесини сабийлери, абустоллары, Кесини тиргизилгенини шагъатлары этгенди.

Биринчи ууаз. Ууазны Петер береди – Иссаны инкяр этген, артда тобагъа къайтхан, къабыл этилген, абустол болгъан. Тынгылагъанланы жюреклери тыпырдайды: «Биз не этейик?» Улуу ауаз бла, ким да эшитирча, битеу заманлагъа деп, айтылады жууабы: «Гюняхларыгъыз кечилир ючюн, тобагъа къайтышыгъыз эм хар биригиз Масих Иссаны аты бла сууда кёмюлдюрюлсюн, сора саугъагъа Сыйлы Рухну алырсыз!» Сора тобагъа къайтхандыла. Сора сууда кёмюлгендиле. Иерусалимде, Самарияда дагъыда жерни къыйырына дери. Сора ёсюп башлагъанды тюрлю-тюрлю динлени чириклеринде жаны болгъан, аламат, жашау кесича кючлю, ариу Жамауат. Сора ол кесине «Аллахны жолу» деп атагъанды, аны бла байламлы болгъанла уа кеслерине «сыйлыла» дегендиле, ол айтханлары – сайланганла, Улуу Аллах сыйлы этгенле деген магъанада. Ала Аны жолуна тургъандыла эм Аны ызындан тебирегендиле.

Римде ариу тиширыула биринчи хайырланып башлагъандыла мияладан этилген кюзгюле бла. Къы-

тайда биринчи тагъылып тургъан кёпюр ишленгенди, темир сынжырлары бла. Бирлешген Къытай къырал битеу душманларын хорлагъанды эм Каспий тенгизге дери жайылгъанды. Римни императору Клавдий миллион адамы болгъан шахарда жашайды...

«Иерусалимден жерни къыйырына дери» уа Иссаны абустоллары баргъандыла. Аллахны ёмюрлени аллында окъуна этген муратын, Ёз Уланы Иссаны жер башында не заманда да жашагъан адамланы гюняхлары ючюн къурман болуп ёллюгюню хайыр хапарын айта, жол сюргендиле абустолла.

«Алай бла Аллах билмей туруу заманлада этген терсликлерибизни боюнубузгъа салмай, энди хар жерде да битеу адамлагъа тобагъа къайтышыргъа буйрукъ этеди. Нек десегиз, Аллах битеу дуниягъа, Кеси алгъындан сайлагъан Кишини юсю бла тюзлюкю сюд этер кюнюн белгилегенди. Сюд этеригине битеу адамланы ышандырыр ючюн бу Кишини ёлгенледен тиргизгенди» (Абустолланы ишлери 17:30–31). Сора адамла тобагъа къайтхандыла. Азияда, Европада, Африкада.

Тиргизилиуню шагъатлары кёргенлерини, эшитгенлерини юсюнден жазып башлагъандыла. Ала кеслери шагъат болгъан затланы Инжилде, письмолада да жазгъандыла. Ол шагъатлыкъ ючюн ала жашауларын бергендиле. Бир-бирлени къачха кергендиле. Башхаларыны башларын кетергендиле. Бек артда, биринчи ёмюрню ахырында, тиргизилиуню шагъатларындан жангыз бири къалгъанда, ол кесини жети Жамауатха ийген къагъытында ахыр белгини

салгъанды: «Бу затлагъа шагъатлыкъ Этген: «Ма, терк келликме!» – дейди. Амин. Я Раббий Исса, кел! Бизни Раббийибиз Масих Иссны шафауаты сизни барыгъыз бла да болсун. Амин» (Билим ачхан китап 22:20–21), – муну бла Аллах Кесини Жамауатха бла дуни-ягъа ачыкъ этген Сёзюн бошагъанды, Кесини Сыйлы Китабын алагъа берип.

Сора Табыныучу юйню кюйдюргендиле эм бузгъандыла. Сыйлыланы Сыйлысы сыйсыз болгъанды, тоналгъанды. Сора Исса Масих алгъадан айтхан толгъанды: «бу юйюгюз сизге бош къалдырылады», Иерусалимни уа «миллетле малтарыкъдыла, аланы заманлары бошалгъынчы» (Лука 13:35; 21–24). Сора таш юсюнде таш къалмагъанды, сахар орналгъан жерни сюргендиле эм анга туз къуйгъандыла. «Нек десенг, Аллахны санга болушургъа келген заманын билмединг» (Лука 19:44).

Масих Иссаны ахыр абустолу Ахия ёлгенден сора, Аны тиргизилиуюню шагъатларыны заманлары бошалгъанды. Алай, Пауулну айтханына кёре, биз барыбыз да ийнанабыз, нек десенг, «Аны бизде, ийнаннгалада болгъан къудуретини мардасыз уллулугъун, ол къудурет, Аллах Масихни ёлгенледен тиргизип, кёкледе Кесини онг жанында олтуртхан заманында Масихде кёргюзтген деменгили кючю этгенча ишле этеди» (Эфеслилеге жазылгъан 1:19–20).

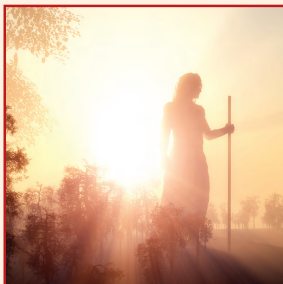
Тиргизилиуюню кючю – Аллахны Жамауатыны кючюю. Ол кюч бла жашайды Жамауат. Аны бла сауутланып, ол, Аллахны патчахлыгъына битеу да жерни юсюнде адамланы жүреклерин бурургъа чыкъгъанды.

КЁКЛЕДЕ АТЛАРЫ ЖАЗЫЛГЪАНЛА

«Алай’а сиз Сион таугъа эм жашау бериучю Аллахны шахарына, кёкдеги Иерусалимге эм санаусуз мёлеклеге, кёкледде атлары жазылгъан тюнгючлени къууанч этген жыйылыууна эм жамауатына, барыны да Сюдюсю Аллахха, тамамлыкъгъа жетишген тюзлюккюлени рухларына жууукълашхансыз».

Чюйютлюлеге жазылгъан 12:22–23

Римни, Карфагенни, Александрияны, Смирнаны майданларында юзmez, тейрилеге табыныргъа, императорлагъа намыс этерге, «къарангылыкъны хайырсыз ишлерине» (Эфеслилеге 5:11) къатышыргъа унамай, азап чекген масихчилени къанларына боялгъанды. Алай, Тертуллианны (160-ха жете – 220-дан сора) айтханына кёре, «сиз бизни къаллай бир кёп къыра эсегиз да, биз да аллай бир кёп жайыла барабыз; азап чекгенлени къанлары – ол масихчи ийманны урлугъуду» (Тертуллианны «Апология» атлы дин иши).

Биринчи ёмюрледе Иссаны Жамауаты аны Къурагъан айтханча ёсгенди: «Кёклени Патчахлыгъы, бир тиширыу алып битеу тылыны ачытыр ючюн, юч ёлче ун бла къатышдыргъан ачитхычха ушайды» (Маттай 13:33). Ызларындан тюшюп, къуууп айлансала да, Жамауатла эрттегили дунияны къыралларында кёпден-кёп бола баргъандыла. Иссаны жолу бла, аны ызындан баргъанла, абустолланы къолларындан Хайыр хапарны алып, аны «жерни къыйырына» (Абустолланы ишлери 1:8) дери, битеу ол заманда белгили къыраллагъа элтгендиле.

Айтылгъаннга кёре, Тома Инжилни Индиягъа келтиргенди, Эндрей – Днепрни жагъаларына, Тадай бла Барталмай – Армениягъа... Къалай-алай болса да, Инжилни ууазчылары аны жарыгъын дунияны бек узакъ къыйырларына жетдиргендиле. Ёмюрлени узунлугъуна ёсгенди жерде жашау тереги – Аллахны

Патчахлыгъы. 301-чи жылда Арменияны патчахы Трдат III, тарыхда биринчи болуп, масихчи ийманны къыралгъа кийиргенин билдиргенди, император Константин 313-чю жылда – битеу да Рим империягъа, викинглени патчахы Харальд 965-чи жылда шимал халкълада масих ийманны тамалын салгъанды, аны ахлусу Владимир князь'а 988-чи жылда Киев Русьну «сууда кѣмюлдюргенди».

Болсада Аллахны Патчахлыгъыны тасхасы буду: Иссаны Раббийнича эм Къутхарыучуча къабыл этген хар бир адам Аллахны табийгъатына къошулады (2 Петер 1:4), ёмюрлюк жашауну алады (Ахия 6:47), кѣкню инсаны болады (Филипийлилеге 3:20), жангы адам улуну инсаны, биринчи Адамгъа кѣре туююл, Иссагъа кѣре болады (Римлилеге 5). Аллахны Патчахлыгъыны тасхасы эм аны абустоллагъа, аладан сора уа битеу да ийманлылагъа ачылгъаныны магъанасы – биз ийманлыла, кѣкдеги Иерусалим бла, атлары кѣкледе жазылгъан тюнгючлени къууанчлы жыйылыулары бла байламлы болгъаныбыздады (Чюйютлюлеге жазылгъан 12:22–23). Биз Иссаны Жамауатыбыз, Аллах «бизни Аны бла бирге тиргизгенди эмда Аны бла бирге кѣкледе олтурур жер бергенди» (Эфеслилеге 2:6). Ол бизни ичибизде жашайды, биз Аллахны сабийлерибиз, Аны Патчахлыгъында жашагъанла; биз Анда, Аны бла жашайбыз, Кѣкдеги Патчахлыкъ биздеди, бизни юсюбюз бла уа – бу дуняда.

Битеу ол ёмюрле, Эллинчи кюнню байрамындан башлап, къан тѣгюлюп баргъан заманлада, ийнаннгаланы ызларындан болууланы, Аллахха берилиуню, кѣп ёмюрлени «огъурсузлукъну рухларына къажау

къазауатны» (Эфеслилеге 6:12) юслери бла Аллах Кесини Жамауатын къурайды – битеу Аламны жаратылыу муратын.

«Дагъыда мен от бла къатышдырылгъан мияла тенгиз кибик бир зат кёрдюм эм жаныуарны да, аны суратын да, аны тамгъасын да, аны атыны санын да хорлагъанла Аллахны арфаларын да тутуп, бу мияла тенгизни юсюнде тургъанларын кёрдюм. Ала, Аллахны къулу Мусаны эм Къозуну зикирин айтып: “Битеу дуняны тутхан Раббий Аллах! Сени ишлеринг уллудула эм алааматдыла! Миллетлени Патчахы! Сени жолларынг тюзлюклюдюле эм хакъ кертидиле! Я Раббий! Сенден къоркъмазлыкъ эм Сени атынга махтау салмазлыкъ кимди? Нек десенг, таза сыйлы жангыз Сенсе. Битеу миллетле, келип, Сени алында сеждагъа барлыкъдыла; нек десенг, Сени сюдлеринг ачыкъ болгъандыла”» (Билим ачхан китап 15:2–4).

«Сора мёлек манга Аллахны эм Къозуну тахта-сындан чыкыгъан, кристалл кибик жарыкъ, жашау сууну баргъан ариу суун кёргюзтдю. Шахарны орамыны арасында, баргъан сууну ары эм бери жанында, онеки кере кёгет берген, хар айгъа кёгетин берген жашау береги бар эди; терекни чапыракълары уа миллетлени саулукълу этер ючюн эди. Энди бир тюрлю налат зат боллукъ туююдю; алай’ а анда Аллахны эм Къозуну тахтасы боллукъду эмда Аны къуллары Анга къуллукъ этип турлукъдула. Ала Аны бетин кёрлюкдюле эмда Аны аты аланы мангылайларында жазылып боллукъду. Анда кече боллукъ туююдю эм не чыракъны, не кюнню жарыгъы керекли боллукъ туююдюле; нек десегиз, Раббий Аллах аланы

жарытады. Ала ёмюрледен ёмюрлеге патчахлыкъ этерикдиле» (Билим ачхан китап 22:1–5).

Ол келир кюнде Аны сыйлыларына боллукъ, Масих Иссагъа ийнаннгалагъа бюгюн да хакъдыла, нек десенг, «биз кёрюннген затлагъа туююл, кёрюнмегенлеге къарайбыз. Кёрюннген затла бир кезиуге деридиле, кёрюнмегенле уа ёмюрлюкгедиле» (2 Коринфлилеге жазылгъан 4:18).

КЪУТХАРЫЛЫУ ИЗЛЕГЕНЛЕГЕ БИР НЕНЧА НАСИЙХАТ

Болгъан да болур, сен кѣп кере да тобагъа къайтып, Аллахдан кечгинлик тилеген да болурса, алай халынгы тюрлениую болмагъанды. Хар не да тургъаныча къалса, сен жоюлгъан гюняхлыса эм сени жаханым азабы сакълайды. Сен умут юзгенсе, не этерге билмейсе. Ол алай эсе, санга бир ненча насийхат сѣз айтыргъа эркин эт.

Алай алгъа биз бир ангылауда тохташыргъа керекбиз: бизни ийманыбызны тамалы, не тюрлю рух жашауну да шагъатлыгъы болуп тургъан, Аллахны таныуда бек магъаналы эм сыйлы зат – ол Сыйлы Китапды (Библия). Жаланда Сыйлы Китап!

Сыйлы Китап Иссаны сѣзлери бла: «Манга келгенни тышына къыстарыкъ туююлме», – дейди (Ахия 6:37). Исса Кесини юсюнден былай айтханды: «Адам Улу жоюлгъанланы излеп табаргъа эм къутхарыргъа келгенди» (Маттай 18:11).

Иссаны бу дунягъа келгенини мураты, Аны къачда ёлгени эм ёлгенледен тиргизилгенини магъанасы – сени къутхарылыуунгду. Сен кесинг не этерге керексе, тегерек айланып турмаз ючюн, жылдан-жылгъа бир тобадан бир тобагъа, дагъыда кезиулюге, дагъыда кезиулюге жетип, къутхарылыуну къууанчын сынамагъанлай, келлик хакъ дунягъа таукеллигинг болмай?

Мен санга айтхан бу атламланы Жамауатны къулукъчусу неда бир масихчи жанынгда болгъанлай этсенг игиди. Аллай адамланы танымай эсенг, кесинг жангыз да боллукъса тобагъа къайтыргъа.

Абустол Пауул кесини ууазында былай айта эди: «Алай бла Аллах билмей туруу заманлада этген терсликерибизни боюнубузгъа салмай, энди хар жерде да битеу адамлагъа тобагъа къайтышыргъа буйрукъ этеди» (Абустолланы ишлери 17:30).

Аны къалай этерге боллукъду? Тобукъларынга тураса да (битеу жюрегингден, ётюрюксюз, алай болмаса, башларгъа да керек туююлду), былай айтаса:

«Раббий Аллаxым! Мен билеме гюняхлы болгъаным. Мен жаланда кеп гюнях этип кзоймагъанма. Сени аллынгда гюняхларымы айтыргъа уялган окъуна этеме, алай мен табийгъатымдан окъуна гюняхлыма, нек десенг, этген гюняхларым бла зауукъланып тургъанма. Мен гюняхлыгъа мархаматлы бол! Мени битеу гюняхларымы кеч, мени терсликеримден тазала Кесинги мархаматынг бла!

Раббий Исса, Сен мени гюняхларымы Кесинги боюнунга алып, мени жулугъанынг ючюн, Санга

ыразылыгъымы айтама! Сен мени юсюмден: «Манга келгенни тышына къыстарыкъ тюйюлме», – дегенинг ючюн ыспас этеме Санга. Мен да келдим Санга. Сен мени къыстамагъанынга, къабыл этгенинге, кечгенинге да битеу жюрегимден ийнанама.

Санга ыспас этеме, гюняхларымы кечип, ёмюрлюк жашау бергенинг ючюн манга! Мен Сени Сёзюнге ийнанама! Сен Кесинг айтханса, Санга ийнанганла, Сени къабыл этгенле ёмюрлюк жашаулу болгъанларын, сюдге келмегенлерин эм ёлюмден жашаугъа ётгендиле деп. Раббий Аллах, Санга ыспас этеме!

Кёкдеги Атам! Мен Исса Масиххе ийнанама, Сени Сёзюнге ийнанама. Иссаны жолу бла баргъанла Сени сабийлеринг болгъанларын Сен кесинг айтханса. Мен Сени Сёзюнге ийнанама. Энди мен да Сени балангма! Бу уллу сыйны уллу къууанч бла эм ыразылыкъ бла алама!

Сен Кесинги Сёзюнде, Санга ийнанганла Сыйлы Рухну сауугъагъа аладыла дегенсе. Мен Сени ол Сёзюнге ийнанама эм Сенден тилейме: мени жюрегимде Кесинги Сыйлы Рухунг бла бюгюнден башилап ёмюрге дери орнал.

Санга тежейме саулай жашаууму, Сени оноунга береме битеу мени ишлерими, оюмларымы, сёзлерими: нем бар эсе да, барын да Санга бойсунуугъа береме! Сен мени Аллахымса, мени Раббийим эм Къутхарыучум! Ёмюрге дери мени жашауума Иесе!

Я Раббий, мени Аллахым эм Къутхарыучум, ибилисден, аны оноундан, аны битеу ишлеринден,

аны бла байламлы нем болгъан эсе да, тобагъа къайтама, сокъуранама. Сен, Раббий, мени Сыйлы Аллахымса, Санга береме жашаууму, Сени махтаулу жашауунгу да алама! Амин!»

Сен, бу тилекни эте, таза жүрекден айтхан эсенг, Аллах сени тилегинги толтурлугъуна бир да ишеклик жокъду. Энди сен Аллахны сабийисе. Сен Аны Сёзюн билесе, анда былай жазылыпды: «Аны къабыл этген леге, Аны Атына ийман салгъанлагъа уа Аллахны сабийлери болургъа эркинлик бергенди» (Ахия 1:12).

«...Аллахны сабийлери болургъа эркинлик бергенди», – деген сёзлеге сен энчи эс бёлүрюнгю суюме. Энди сени аллай онгнунг барды – гюняхха, терилиуге, кесинге да оноу этерге боллукъса. Эндиге дери гюняхны санга эркинлиги бар эди, энди уа сени гюняхха эркинлигинг барды. Ол эркинликни хайырлана бил. Сагъышларында, сёзлерингде, этген ишлерингде да Аллахны Сёзюн, Аны буйругъун жашауунгда биринчи жерге сал, анга кёре жашаргъа юйрен. Ол билемисе не затха ушайды? – Атны юйрете туруп, ол, атлы айтханны этер ючюн, нохтагъа бойсунургъа юйренирге керекди. Алай этсенг, сен сени ичингде жашагъан Сыйлы Рухну кючю бла кесинги чархынгы суюгенингча жүрютюрге, керек заманда тыяргъа боллукъса. Сора, кесинг да эслериксе, заман оза баргъанда, сени къылыгъынг, халынг да тюрлене баргъанын.

Ол кючюнгю тас этмез ючюн, ийманынг къаруы ала барырча, сыйлылыкъда жетишимли болурча, билиминги ёсдююрча, кюн сайын Инжилни окъуй

тур. Жарым сагъатынгы бёле тур ол ишге бир да болмаса. Кёбюрек бёлсенг'а – андан да иги. Кесинги тилек этер заманынгы белгиле. Анга теркирек тюзелир ючюн, тилеклеринги бир белгиленген кезиуде эте тур. Эрттенликде, тюшде, ингирде – ол иги ишти. Аны бла бирге, не зат ючюн да, не къайгъынг болса да, жүрегингде тилекле эте тур кюн узуну деп юйретирге сюеме сени. Алай этсенг, жанынг санга ыразы боллукъду.

Энтта да сени эсинги бир тюз акъылгъа бурургъа сюеме: Инжилден ууаз берген, Иссагъа табынганла жыйылгъан (ийманлы адамла, бир бирге тюбешмей, ушакъ этмей жашаялмайдыла) жамауат тап да, анда суугъа кёмюл. Аны бла сен Иссаны ёлгенине эм Аны тиргизилгенине къошуласа. Исса былай айтханды: «Ийнанган эм сууда кёмюлдюрюлген адам къутхарыллыкъды; ийнанмагъан адамгъа уа сюд этиликди» (Марк. 16:16).

Ол дагъыда былай буюргъанды: «Энди барыгъыз, битеу миллетлени юйретигиз, Атаны, Уланыны эм Сыйлы Рухну аты бла аланы сууда кёмюлдюрюгюз. Битеу Мен сизге буюргъанны этерге аланы юйретигиз; ма, Мен, бу ёмюрню ахырына дери хар кюн да сизни блама. Амин» (Маттай 28:19-20). Энди сени къуллугъунг барды дерге боллукъду – сен Исса санга этгенни юсюнден башхалагъа шагъатлыкъ этерге боллукъса.

Багъалы окъуучу! Бу китапны окъугъан заманында
сорууларынг болсала бизни бла тубеширге,
къагъыт жазаргъа да боллукъса.
Бизни тургъан жерибиз:

*КБР, Нальчик шахар, Мориса Тореза орам, 36,
Тилек Юй.*

*КБР, г. Нальчик, ул. Мориса Тореза, 36,
Дом Молитвы.*

Аллах санга ыразылыгъын берсин!